

Emekli Olmak İsteyenler Dikkat!

Emekli olmak isteyenlerin dikkat etmesi gereken bir detay daha var. Bu detay emekli olmadan 1261 gün önce kişinin hangi statüye bağlı çalıştığı. - 24.08.2014

MTS- Türkiye'de çalışanların yüzde 80'ine yakın bir bölümü başlangıçta SSK (4/a) şartlarıyla işe girmişken daha sonra Bağ - Kur (4/b) veya Emekli Sandığı (4/c) koşullarıyla işe devam ediyor. Milliyet gazetesinden Cem Kılıç'ın haberine göre bazen de bunun tam tersi olabiliyor. Devlette işe giren bir kişi, bir müddet sonra devletteki görevinden istifa edip, ya kendi işini kurup Bağ - Kur statüsüne geçiyor ya da özel sektör işverenin yanında işe girip SSK'lı olabiliyor.

SON STATÜ BELİRLEYİCİ

İşte bu şekilde çalışma yaşamlarının bir bölümünü işçi, esnaf veya devlet memuru olarak geçirenlerin emeklilik günleri yaklaştığında hesaplamaları gereken bir husus var. O da; emeklilik tarihlerinden önceki son 7 yılın yarısından bir fazla olan 1.261 gün çalışmayı hangi statüde geçirmiş oldukları. Eğer herhangi bir özel sektör işyerinde ücretli çalışıyordunuz, daha sonra kendi işinizi kurup devam ettiyseniz, hangi şartlarla emekli olacağınızı belirleyen, emeklilik tarihi öncesindeki son 1.261 gün ve bu sürenin ne şeklide geçirildiğidir. Bu son 1.261 gün bir işverene bağlı olarak geçirilmişse SSK'dan, yok kendi işinizin patronu olmuşsanız Bağ - Kur veya devlette memuriyete girmişseniz Emekli Sandığı koşullarıyla emekli olursunuz.

KENDİ DÜKKANI OLAN...

Devlet memurluğu yapıp, son birkaç yılda kendi dükkanını açan kişi, nasıl olsa memurum yüksek emekli aylığı alırım diye düşünürken bir anda sürprizle karşılaşabilir. Kanuna göre, birden fazla statüde prim ödemiş olanlara birleştirilmiş hizmet süreleri üzerinden aylık bağlanırken son yedi yıllık (2520 gün) fiili prim ödeme süresi içinde en fazla hangi statüden prim ödemiş ise o statüden emekli aylığı bağlanıyor. Yani 1261 günü işçi olarak geçiren SSK'dan, kendi işini yapan birisi veya esnaf olarak geçiren Bağ - Kur şartlarıyla

emekli oluyor.

Hem SSK (4/a) hem de Bağ - Kur (4/b) statüsünde prim ödemesi olan sigortalının 4/a statüsünden emekli olabilmesi için son yedi yıllık fiili prim ödeme süresi içinde daha çok (en az 1261 gün) 4/a statüsünde prim ödemiş olması gerekiyor.

EMEKLİ AYLIğI NE KADAR FARK EDİYOR?

2014 yılının ikinci altı ayı itibarıyla SSK'lılara bağlanacak asgari emekli aylığı tutarı 1.010 TL. SSK'lılara bağlanabilecek en yüksek emekli aylığı ise 3.576 TL. Bağ Kur'da en düşük emekli aylığı 819 TL. En düşük seviyeden prim yatıran Bağ Kur'lu 819 TL alabiliyorken, sigortası asgari ücret üzerinden yatan SSK'lı 1.010 TL aylık alabiliyor.

Kendi hesabına çalışan ve kendi işini yapan kişiler son 1.261 gününü sigortalı olarak geçirmek ve SSK'lı olmak için ellerinden geleni yapıyorlar. Bağ Kur'lu olup kendi primini en yüksekten yatıran kişinin emekli aylığı ile primi en yüksekten yatan SSK'lının bile emekli aylığı farklı.

Bağ Kur'lulara bağlanabilecek en yüksek aylık 3.015 TL iken SSK'lılarda bu rakam 3.576 TL.

EVDEKİ BULGULARDAN OLMAYIN...

Piyasada "gelin sizi sigortalı yapalım, SSK'lı olarak emekli olun" vaadiyle dolaşan bazı uyanıkla birçok kişinin mağdur olmasına neden oluyorlar. Bu kişiler sahte işyerleri açarak kandırdıkları kişileri bu işyerlerinde sigortalı olarak gösteriyorlar. Birkaç ay internetten sigortasının yatırıldığını gören vatandaş da, "tamam oldu bu iş" diyerek bu kişilere yüklü miktarda para veriyor. Bu şekilde SSK'lı olarak emekli olacağını düşünüyor. Peşin olarak parasını alan dolandırıcılar bir müddet sonra ortadan kayboluyor. Fakat asıl sorun SGK sahte işyerini tespit ettiğinde yaşanıyor. SGK sahte işyerini tespit ettiği anda, bu işyerindeki sigortalıların sigortalılık süresini de iptal ediyor. Sonra dolandırıcıları arayın ki bulasınız. Dolayısıyla parasını sigortalı olmak için dolandırıcıya kaptıran vatandaş mağdur oluyor. Bu nedenle SSK'lı olarak emekli olmak için dolandırıcılara para kaptırmamak ve hukuksuz yollara başvurmamak lazım. Aksi taktirde yüksek emekli aylığı alacağım derken, dolandırılmak söz konusu olacaktır.

İSTEğE BAğLI SİGORTALI NE YAPSIN?

İsteğe bağlı sigortalı olup da, SSK yani 4/a şartlarıyla emekli olmak isteyenlerin 1261 gün kuralına çok dikkat etmeleri gerekiyor.

1 Ekim 2008 tarihinden önce hem SSK hem de Bağ-Kur kapsamında isteğe bağlı sigortalı olmak mümkündü. 1 Ekim 2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunuyla SSK'lı olarak isteğe bağlı sigortalılık tarihe karışmış oldu.

1 Ekim 2008 tarihinden sonra isteğe bağlı sigortalı olanların prim ödedikleri süreler, Bağ-Kur yani 4/b kapsamında değerlendirilmeye başlandı.

Buna göre, 1 Ekim 2008 tarihinden önce 506 sayılı SSK kapsamında isteğe bağlı sigortalılığını başlatıp, 1 Ekim 2008 tarihinden sonra da isteğe bağlı prim ödemeye devam edenlerin, 1 Ekim 2008 tarihinden sonraki prim ödeme süreleri 4/b (Bağ-Kur) kapsamında geçen sigortalılık süresi olarak değerlendiriliyor.

Bu değişikliğin farkında olmayanlar isteğe bağlı sigortaya prim ödemeye devam ettikleri için Bağ - Kur şartlarıyla emekli oluyorlar.

Halbuki sigorta şartlarıyla emekli olmak hem daha düşük prim ödemek hem de daha yüksek emekli aylığı almak anlamına geliyor. Bu nedenle Bağ- Kur'dan emekli olacağını öğrenenler hayal kırıklıkları yaşayabiliyorlar.

SSK DAHA AVANTAJLI

Bu nedenle isteğe bağlı sigortaya prim ödeyip, SSK şartlarıyla emekli olmak isteyenler için yapılması gereken, emeklilik tarihlerinden 1261 gün önce isteğe bağlı sigortalılıktan çıkıp, 4/a yani SSK şartlarıyla çalışmaya başlamak olacaktır.

Genel olarak ifade edilirse, SSK şartlarıyla emeklilik Bağ-Kur'a göre daha avantajlıdır.

Hem prim toplama hem de yaş şartı bakımından daha erken emeklilik söz konusudur.

Diğer yandan, SSK'dan emekli olan sigortalının emekli aylığı Bağ-Kur'dan emekli olanlara göre yüzde 30 daha fazladır. Çünkü SSK statüsünde aylık bağlama oranının emekli aylığına etkisi daha fazladır, yani her çalışılan her gün için emekli aylığına eklenecek miktar daha yüksek olmaktadır.

Bu sebeplerle halen çalışanlar için en doğrusu Bağ-Kur yerine SSK koşullarıyla çalışmak ve bu statüden emekli olmaktır.

EMEKLİLERİN ÇOĞUNLUĞU SSK'LI

SSK'lıların emeklilikteki avantajlı durumu nedeniyle pek çok kişi son 1.261 gününü SSK'lı olarak geçirerek emekli olmaya gayret ediyor.

SGK'nın Nisan 2014 verilerine göre 4/a'lı olarak emekli olmuş 4 milyon 480 bin kişi var. Bu rakam toplam emeklilerin yüzde 61'i. Elbette ki, çalışanların önemli bir bölümü bir işverene bağılı olarak çalışıyor. Dolayısıyla bu durum normal karşılanabilir. Ancak istihdamın çok önemli bir bölümünün devlet memuru olduğu ve kendi işini yaptığı düşünöldüğünde bu oran normalin biraz üstünde durmaktadır. Bu durumun nedeni de, SSK'nın daha yüksek emekli aylığı sağlıyor olması.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA